

להלן דוגמה לסקירה אקדמית בנושא חינוך לקיימות:

המטלה: במסגרת יום למידה העוסק ב"חינוך לקיימות" נתבקשתם להכין סקירה על המשבר הסביבתי בעולם ועל תפקידה של מערכת החינוך בהתמודדות עם משבר זה. בכתבתכם הישענו על שלושת הטקסטים. הקפידו על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסקירה ובסופה (ביבליוגרפיה). פתבו בהיקף של כ-250 מילים.

בעשורים האחרונים הפכו הבעיות הסביבתיות למשבר קיומי חמור שכבר לא ניתן להתעלם ממנו. פעולותיהם של בני האדם בסביבה מסכנות את עתיד האנושות ומעמידות לפתחה אתגרים קיומיים. האדם מתנהל בעולם בלא כל התחשבות בטבע, ויש צורך דחוף בשינוי קיצוני באורחות החיים (ונגר, 2009 ושוורץ, 2002). אף על פי שרבים מודעים לבעיות הסביבתיות הנגרמות מהתנהלות זאת, רק מעטים יהיו מוכנים לשלם מחיר אישי בעבור הטיפול בהן (ונגר).

למערכת החינוך תפקיד חשוב בפתרון המשבר הסביבתי. על פי שוורץ (2002), קיים פער גדול בין ההצהרות הנשמעות במערכת החינוך על הצורך בשינוי הרגלים לבין הנעשה בפועל: הלימודים מתקיימים בבתי הספר ובקמפוסים מזהמים והרסניים לסביבה. במציאות כזאת ספק אם מערכת החינוך תדע להתמודד עם המשבר הסביבתי. התלמידים חשים בפער הזה, ולכן חשוב ליצור קשר בין תוכן הלימודים ובין מימושו במציאות.

שאלה חשובה היא אפוא מהו חינוך סביבתי ראוי. ונגר (2009) סובר שבמאה ה-21 חינוך כזה צריך להתבסס על השקפת עולם ערכית-חברתית הרואה חשיבות בטיפול אחריות מוסרית לסביבה, התחשבות בזולת ומעורבות חברתית. נוסף על כך, על החינוך הסביבתי לחנך בני אדם להבין את המצב המצוי, להעז לדמיין מצב רצוי ולפעול למימושו. שוורץ (2002) טוען כי "יש להקים תנועות שיפעלו להפוך את בתי הספר למוסדות ירוקים על ידי צמצום צריכת האנרגיה והמים, הפחתת פסולת ומחזור נייר".

גם המשרד לאיכות הסביבה תורם ליישום פתרונות בתחום זה. בשנים האחרונות המשרד לאיכות הסביבה מסמך יותר ויותר בתי ספר ברחבי הארץ כבתי ספר ירוקים. הסמכה זו ניתנת על פי קריטריונים רלוונטיים כגון, הכנסת תוכני סביבה וקיימות לתוכנית הלימודים, הצגת תוכנית פעולה הכוללת שימוש מושכל במשאבים, לקיחת חלק בפרויקט סביבתי, והקמה של הנהגה ירוקה המורכבת מנציגים של תלמידים, מורים ואנשים מן הקהילה. בסיום הליך ההסמכה מאשר המשרד תמיכה כספית לבתי הספר לביצוע התוכנית הירוקה (שאולי 2013).

ביבליוגרפיה

- ונגר, א' (2009). "מהו חינוך סביבתי ראוי?". **הד החינוך**, פ"ג.
שאולי, א' (2013). "צפו: מפת כל בתי הספר הירוקים בישראל". **Ynet**.
שוורץ, א' (2002). "לחנך את דור המבול". **פנים**, 21.